ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ
Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ

Βρυξέλλες, 25 Φεβρουαρίου 2010
PCE 34/10

Ομιλία
του κ. Herman VAN ROMPUY
Προέδρου του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου
στο Κολλέγιο της Ευρώπης, Μπρυζ,
αίθουσα συναυλιών 'tZand

«ΟΙ ΠΡΟΚΛΗΣΕΙΣ ΠΟΥ ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΖΕΙ Η ΕΥΡΩΠΗ ΣΕ ΕΝΑΝ ΜΕΤΑΒΑΛΛΟΜΕΝΟ ΚΟΣΜΟ»

Κύριε Πρύτανη,
Αγαπητοί σπουδαστές,
Κυρίες και κύριοι,
Mesdames et messieurs,
Dames en heren,

Με μεγάλη χαρά και ιδιαίτερη τιμή απευθύνομαι απόψε σε σας. Πολλοί αξιόλογοι ομιλητές έχουν απευθύνει το λόγο στο Κολλέγιο στο παρελθόν.

Θα ήθελα χωρίς αμφιβολία να ήμουν παρών όταν η πρωθυπουργός Μάργκαρετ Θάτσερ απηύθυνε το λόγο στο Κολλέγιο στη Μπρυζ το 1988. Ή όταν ο Ζακ Ντελόρ, ένα χρόνο αργότερα, έδωσε μια μεγαλόπνοη απάντηση... Γι'αυτή τη μονομαχία με θέμα την ευρωπαϊκή πολιτική θα χρειαζόταν μια καινούργια αίθουσα διπλάσια από αυτήν στην οποία βρισκόμαστε σήμερα.

Το Κολλέγιο της Ευρώπης βρίσκεται στην καρδιά της ευρωπαϊκής ολοκλήρωσης από το 1950. Πολλοί από τους αποφοίτους του έχουν αναλάβει σημαντικές αρμοδιότητες στα ευρωπαϊκά θεσμικά όργανα. Κάποιοι άλλοι επέστρεψαν στις χώρες τους και ενέπνευσαν το *esprit de Bruges* («πνεύμα της Μπρυζ») στις εθνικές διοικήσεις και τα πολιτικά τους συστήματα. Χαιρετίζω λοιπόν το έργο που επιτελεί το Κολλέγιο.

Δεν είμαι απόφοιτος του Κολλεγίου. Ωστόσο, κατά τα φοιτητικά μου χρόνια στις Βρυξέλλες, διάβαζα μανιωδώς τα άρθρα και τα βιβλία του καθηγητή Brugmans που ήταν ο πρώτος πρύτανης του Κολλεγίου. Παρακολουθούσα επίσης τις διαλέξεις του φίλου του και συνιδρυτή του Κολλεγίου, Karel Verleye. Χάρις στον Verleye ξύπνησε το ενδιαφέρον μου για τα ευρωπαϊκά πράγματα, όταν ήμουν τελειόφοιτος στο Sysele και στο «Centrum Ryckevelde», πριν από 45 χρόνια περίπου.

P R E S S

FOR FURTHER DETAILS:
Dirk De Backer - Spokesperson of the President - ■
Jesús Carmona - Deputy Spokesperson of the President ■
e-mail: press.president@consilium.europa.eu
internet: http://www.consilium.europa.eu/

EL

Ο καθηγητής Brugmans που ήταν ήρωας της ολλανδικής αντίστασης στο δεύτερο Παγκόσμιο Πόλεμο, ενσάρκωνε αυτή την ιδιαίτερη ιστορική στιγμή: τη ανάδυση της πίστης στο ευρωπαϊκό όραμα μέσα από τα ερείπια του πολέμου.

Θα μπορούσαμε επίσης να αναφέρουμε κι άλλες ιδρυτικές προσωπικότητες όπως ο Jean Monnet που δραστηριοποιήθηκε στη Συμμαχική Επιμελητεία· ο Paul-Henri Spaak, εξόριστος υπουργός, ο Konrad Adenauer, πολέμαχος του Ναζισμού. Ή ο Charles De Gaulle που καθοδηγούσε τη γαλλική αντίσταση από το Λονδίνο.

Δεν ήρθαμε όμως εδώ σήμερα για να μιλήσουμε για το παρελθόν. Είμαστε εδώ για να μιλήσουμε για το παρόν και για το μέλλον. Τιμούμε πραγματικά τους ιδρυτές όχι όταν επαινούμε τα λόγια και τα έργα τους αλλά όταν διερωτώμαστε πώς πρέπει να δράσουμε *εμείς* τώρα.

Το κύριο διακύβευμα σήμερα δεν είναι ο κίνδυνος πολεμικής σύρραξης μεταξύ ευρωπαϊκών εθνών. Η μόνη περιοχή που επλήγη από τον πόλεμο πρόσφατα, τα δυτικά Βαλκάνια, βρίσκεται αυτή τη στιγμή ενώπιον μιας ευρωπαϊκής προοπτικής. Η πολιτική γειτονίας που εφαρμόζουμε έχει συμβάλει στη σταθεροποίηση της ευρύτερης περιοχής.

Ούτε η εδραίωση της δημοκρατίας αποτελεί πλέον το κύριο διακύβευμα. Η δημοκρατία εδραιώθηκε στις χώρες της κεντρικής και ανατολικής Ευρώπης μετά το 1989. Οι χώρες αυτές αποτελούν τώρα αναπόσπαστο μέρος της Ευρωπαϊκής Ένωσης - ένα ιστορικό γεγονός χωρίς προηγούμενο για τη γενιά μας.

Το κύριο διακύβευμα για την Ευρώπη σήμερα είναι να προσδιορίσει τη θέση που κατέχει στον κόσμο. Γι'αυτό και θα σας προτείνω να μοιραστούμε κάποιες σκέψεις μου σχετικά με τη θέση και το ρόλο της Ευρώπης στον κόσμο. Με ποιους τρόπους υπερασπιζόμαστε τα συμφέροντά μας και προάγουμε τις αξίες μας; Θεωρώ καίριο το ερώτημα αυτό στο πλαίσιο της εντολής που έλαβα ως πρώτος μόνιμος Πρόεδρος του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου.

Πριν εξετάσουμε την Ευρώπη και τα δικά μας ζητήματα, ας δούμε τις μεταβολές που συμβαίνουν στον κόσμο.

Ο Σέξπηρ τις συνόψισε με την εξής ωραία έκφραση: «*There is a tide in the affairs of men*» (*«Είναι παλίρροια τα πράγματα τα ανθρώπινα»*).
Ζούμε εν μέσω ιστορικών ρευμάτων. Στο γεωπολιτικό ωκεανό πρέπει να γνωρίζει κανείς τις παλίρροιες για να χαράξει τη ρότα του, να αλλάξει κατεύθυνση, να οδηγήσει με ασφάλεια το πλοίο του στο λιμάνι. Στα λιμάνια της Μπρυζ και του Ζεεμπρύζ, αυτό το παλιό γνωμικό των ναυτικών ισχύει ακόμη. Ας δούμε τι συμβαίνει με τις παλίρροιες.

Τις τελευταίες εβδομάδες και μήνες, εμφανίστηκαν ορισμένες ενδείξεις μακροπρόθεσμων μεταβολών. Μια τέτοια ένδειξη ήταν οι συνομιλίες και τα αποτελέσματα της συνόδου κορυφής των Ηνωμένων Εθνών για το κλίμα που πραγματοποιήθηκε στην Κοπεγχάγη το Δεκέμβριο του 2009. Η Ευρώπη ήταν σε αναμονή στους διαδρόμους την ώρα που οι ΗΠΑ και η Κίνα κατέληξαν σε συμφωνία. Αυτή τουλάχιστον ήταν η εντύπωση που αποκομίσαμε.

Μια δεύτερη ένδειξη ήταν οι πρόσφατες προβλέψεις για την οικονομική μεγέθυνση της Κίνας, της Ινδίας, των ΗΠΑ και της Ευρώπης το 2010. Σύμφωνα με το Διεθνές Νομισματικό Ταμείο, η μεγέθυνση θα είναι:
για την Κίνα: 10%·
για την Ινδία: 7,7%·
για τις ΗΠΑ: 2,7%·
για την Ευρωπαϊκή Ένωση: 1%.
Οι αριθμοί αυτοί πρέπει βεβαίως να εκτιμώνται με κάποια επιφύλαξη. Η ταχεία οικονομική μεγέθυνση μπορεί να προκαλέσει νομισματικές, κοινωνικές ή πολιτικές εντάσεις που ενδέχεται να θέσουν σε δοκιμασία τη βιωσιμότητά της.

Μια τρίτη ένδειξη ήταν η ανακοίνωση του Προέδρου Ομπάμα, στα τέλη Ιανουαρίου, ότι θα σταματήσει το πρόγραμμα της NASA για τη σελήνη, λόγω του υπερβολικού κόστους του. Η Κίνα και η Ινδία επιβεβαίωσαν ότι τα δικά τους προγράμματα για τη σελήνη προχωρούν ολοταχώς.

Φυσικά κανείς δεν ισχυρίζεται ότι το να πάμε στη σελήνη αποτελεί την πρώτη προτεραιότητα εν μέσω της μεγαλύτερης οικονομικής κρίσης από τη δεκαετία του 1930 και σε έναν κόσμο που μαστίζεται από τη φτώχεια. Ακούγεται μάλιστα επιπόλαιο. Ωστόσο, η παραίτηση από αυτό το κατόρθωμα που κάποτε είχε κάνει τη Δύση περήφανη αποκτά συμβολικό χαρακτήρα.

Οι ενδείξεις αυτές προστίθενται στη μελαγχολία που διακατέχει ορισμένους κύκλους. Ορισμένοι μιλούν για την «παρακμή της Δύσης». Τη συγκρίνουν με την «ανάδυση των άλλων», ειδικότερα της Κίνας, της Ινδίας, της Βραζιλίας... Η Δύση σε αντιδιαστολή με την Ανατολή... Κάποιοι άλλοι θεωρούν ότι μόνον η Ευρώπη αντιμετωπίζει προβλήματα. Προειδοποιούν για τον κίνδυνο να ασκεί την εξουσία σε παγκόσμιο επίπεδο ένα «G2» που θα απαρτίζεται από τις ΗΠΑ και την Κίνα και θα αφήνει εκτός εξουσίας την Ευρώπη και τους λοιπούς παράγοντες.

Πρέπει να σας πω εξ αρχής ότι θεωρώ αυτές τις εκτιμήσεις υπερβολικές.

Και τα δύο συμπεράσματα είναι εσφαλμένα. Δεν υπάρχει «G2». Άλλωστε, μετά την πτώση του κομμουνισμού, η Ευρώπη είναι η σταθερότερη περιοχή του κόσμου.

Η Ευρωπαϊκή Ένωση έχει πληθυσμό μισό δισεκατομμύριο άνδρες και γυναίκες που συγκαταλέγονται στους πιο μορφωμένους και καλύτερα εκπαιδευμένους στον κόσμο. Παρόλο που αποτελούμε μόνο το 7% του παγκόσμιου πληθυσμού, παράγουμε το 22% περίπου του παγκόσμιου πλούτου· (σε σύγκριση με το 21% περίπου για τις ΗΠΑ, 11,5% για την Κίνα και 4,7% για την Ινδία). Όλη η Ευρώπη μαζί είναι η πρώτη εμπορική δύναμη παγκοσμίως, μπροστά από τις ΗΠΑ, την Κίνα ή την Ιαπωνία. Οι χώρες μας κατέχουν επίζηλη θέση για την πολιτική τους σταθερότητα και ασφάλεια, για τα κοινωνικά τους συστήματα και τα περιβαλλοντικά πρότυπα, για την ποιότητα του ευρωπαϊκού τρόπου ζωής.

Πρόσφατα αποδείξαμε ότι είμαστε σε θέση να αντιμετωπίσουμε μια οικονομική κρίση χωρίς προηγούμενο. Αποφύγαμε να επαναλάβουμε τα σφάλματα της δεκαετίας του 1930. Μέσα σε ένα χρόνο, σε αντίθεση με όσα συνέβησαν πριν από 70 χρόνια, έχουμε επανέλθει σε πορεία θετικής οικονομικής ανάπτυξης.

Οι δεσμοί μας με τις Ηνωμένες Πολιτείες της Αμερικής είναι πολύ ισχυροί. Η διατλαντική σχέση παραμένει η πιο ισχυρή σχέση στο παγκόσμιο γίγνεσθαι, τόσο από οικονομική όσο και από πολιτική άποψη.

Είναι, συνεπώς, άσκοπο και ανεύθυνο να εξακολουθούμε να μιλάμε για την παρακμή της Ευρώπης ή της Δύσης. Χωρίς αυτό να σημαίνει ότι τίποτα δεν συμβαίνει.

Κατά την άποψή μου, η απαισιόδοξη διάθεση οφείλεται στο ότι η κοινή γνώμη αντιλήφθηκε (κάπως καθυστερημένα) ότι η τράπουλα ξαναμοιράζεται. Παρακολουθούμε το τέλος της πρώτης φάσης της παγκοσμιοποίησης και την αρχή μιας νέας φάσης. Και εξηγώ:

Η πρώτη φάση ήταν η *οικονομική* παγκοσμιοποίηση. Έφτασε στο απόγειό της με τα γεγονότα του 1989 και στα χρόνια που ακολούθησαν. Η οικονομική παγκοσμιοποίηση σήμανε μεγαλύτερη ευμάρεια για περισσότερους ανθρώπους σε πολλά μέρη του κόσμου, από την Πολωνία ως το Βιετνάμ, από την Ουγκάντα ως την Κίνα. Οι Ηνωμένες Πολιτείες και η Ευρώπη ήταν *περήφανες* για τον τρόπο ζωής τους που αποτέλεσε παγκόσμιο πρότυπο και *ευτυχείς* για το γεγονός ότι εκατομμύρια άνθρωποι ξέφυγαν από τη φτώχεια χάρις στο παγκόσμιο εμπόριο και την τεχνολογία. Οι αρνητικές συνέπειες, όπως οι αυξανόμενες ανισότητες, παραμερίζονταν. Η ουσία αυτής της φάσης έχει περιγραφεί επιτυχώς σε βιβλία με τίτλους όπως *«Το τέλος της ιστορίας»* (Fukuyama, 1989) ή *«Ο κόσμος είναι επίπεδος»* (Friedman, 2005). Η φάση αυτή φαίνεται ότι έχει τώρα τελειώσει.

Τη νέα φάση θα μπορούσαμε να την ονομάσουμε *πολιτική* παγκοσμιοποίηση. Τι συμβαίνει; Είναι πολύ απλό. Η νέα οικονομική ισχύς των χωρών με αναδυόμενες οικονομίες αποκρυσταλλώνεται σε πολιτική ισχύ. Αυτό δεν πρέπει να μας εκπλήσσει. Η σχέση του χρήματος με την εξουσία είναι τόσο παλιά όσο και το ίδιο το χρήμα. Η πιστωτική κρίση επιτάχυνε αυτή τη διαδικασία. Η πιο εμφανής συνέπεια είναι η χρηματοπιστωτική ισχύς που έχει αποκτήσει η Κίνα έναντι των ΗΠΑ για πρώτη φορά στην ιστορία.

Δύο είναι τα γεγονότα που ξεχωρίζουν.

Το πρώτο είναι η σύσταση του G20 στο αποκορύφωμα της πιστωτικής κρίσης το φθινόπωρο του 2008. Επρόκειτο για μια αποφασιστική καμπή. Χώρες με αναδυόμενες οικονομίες - Ινδία, Κίνα, Βραζιλία, Νότια Αφρική, Τουρκία - κάθησαν για πρώτη φορά στο τραπέζι των παγκόσμιων ηγετών, δίπλα στους «παλιούς» ηγέτες του G7. Δεν ήταν πια δυνατό να αποκλείονται από τους κύκλους όπου λαμβάνονται οι αποφάσεις. Εξάλλου, η πιστωτική κρίση απομυθοποίησε τις θριαμβολογίες της οικονομίας της αγοράς. Ακόμη και οι τράπεζες επενδύσεων παραδέχονται σήμερα ότι απαιτούνται αυστηρότεροι κανόνες κι ένα ισχυρό κράτος. Κάποιες φορές οι οικονομίες έχουν υπερβολικά πολλούς κανόνες, ενώ άλλες φορές έχουν εξαιρετικά λίγους.

Ας μην ξεχνάμε ότι οι Ευρωπαίοι πήραν την πρωτοβουλία να αναβαθμιστεί το G20 σε σύνοδο κορυφής αρχηγών κρατών και κυβερνήσεων. Αυτό οφείλεται κυρίως στον Πρόεδρο Σαρκοζί κατά τη διάρκεια της γαλλικής Προεδρίας της ΕΕ και στον Πρωθυπουργό Γκόρντον Μπράουν. Οι Ευρωπαίοι μπορούν ακόμη να διαδραματίζουν αποφασιστικό ρόλο στη διαμόρφωση της παγκόσμιας διακυβέρνησης!

Το δεύτερο γεγονός που συνέβαλε στο να αντιληφθεί η κοινή γνώμη ότι το κέντρο βάρους της παγκόσμιας ισχύος μετατοπίζεται, ήταν η περσινή σύνοδος κορυφής για το κλίμα της Κοπεγχάγης. Σας μίλησα ήδη γι'αυτήν. Και στον τομέα αυτό, εμείς οι Ευρωπαίοι πήραμε πρωτοβουλίες για να φέρουμε κι άλλες χώρες στο τραπέζι των διαπραγματεύσεων και να καθορίσουμε προδιαγραφές για τη μείωση των εκπομπών. Η καγκελάριος Μέρκελ δραστηριοποιήθηκε έντονα στο θέμα αυτό. Χωρίς εμάς, οι άλλες χώρες δεν θα αναλάμβαναν όλες τις δεσμεύσεις που τελικά ανέλαβαν στην Κοπεγχάγη. Παραμένει, ωστόσο, το γεγονός ότι μείναμε εκτός της τελικής συμφωνίας που πέτυχαν οι ΗΠΑ με τέσσερις μεγάλες χώρες με αναδυόμενες οικονομίες. Συνειδητοποιήσαμε ότι η στρατηγική της «ηθικής υποχρέωσης», όπου μπορούμε να καθοδηγούμε δίνοντας το καλό παράδειγμα, δεν επαρκεί για να επικρατήσουν τα επιχειρήματά μας.

(Αυτό δεν σημαίνει ότι τα επιχειρήματα με ηθική βάση δεν έχουν καμία χρησιμότητα. Η καλύτερη απόδειξη είναι ότι τα κομμουνιστικά καθεστώτα στην Ευρώπη κατέρρευσαν διότι το δικό μας πολιτικό και κοινωνικοοικονομικό σύστημα ήταν προφανώς πιο ελκυστικό.)

Συνοψίζοντας: για όσο χρονικό διάστημα η παγκοσμιοποίηση παρουσιαζόταν ως μια κατά βάση οικονομική διαδικασία, είχαμε την εντύπωση ότι όλοι θα βγαίναμε κερδισμένοι από αυτήν. Αυτό αλλάζει με τη νέα «πολιτική» φάση της παγκοσμιοποίησης. Η πολιτική είναι *συσχετισμός δυνάμεων*. Και η ισχύς είναι σχετική. Καθώς η ευημερία *εξαπλώνεται*, το κέντρο βάρους της ισχύος *μετατοπίζεται*. Οι λαοί της Ευρώπης αρχίζουν να το συνειδητοποιούν. Και οι ανησυχίες τους δεν αφορούν την απώλεια της «ισχύος» τους, αλλά την απώλεια των θέσεων εργασίας και την επιδείνωση του βιοτικού επιπέδου τους, λόγω της εμφάνισης παγκόσμιου ανταγωνισμού.

Δεν υπάρχει κανένας λόγος να πιστεύουμε ότι όλα καθορίζονται από τις δυνάμεις της αναγκαιότητας. Έχουμε τη δυνατότητα επιλογής. Εσείς, οι σπουδαστές της επόμενης γενιάς, έχετε τη δυνατότητα επιλογής. Η Ευρώπη έχει τη δυνατότητα επιλογής.

Ο κόσμος αλλάζει και πρέπει να προετοιμαστούμε για τις αλλαγές. Η ιστορία είναι σε εξέλιξη. Όπως ακριβώς και στα μεταπολεμικά χρόνια του καθηγητή Brugmans, οι εξελίξεις απαιτούν μια απάντηση πολιτικής φύσεως.

Έτσι καταλήγω να σας μιλήσω για την Ευρώπη και για το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο.

Για να μπορέσουν να αντιμετωπίσουν τις αλλαγές αυτές, τα μέλη της Ένωσης πρέπει να είναι δυνατά και ενωμένα. Γι'αυτό πιστεύω ότι οι δύο σημαντικότεροι τομείς ενασχόλησης του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου είναι η οικονομική πολιτική και η εξωτερική πολιτική. Με απλά λόγια, οικονομική πολιτική για να έχουμε δύναμη και εξωτερική πολιτική για να είμαστε ενωμένοι.

Ας δούμε πρώτα την οικονομική πολιτική.

Μετά την εκλογή μου, η οικονομική μεγέθυνση συγκαταλέγεται στις πρώτες προτεραιότητες της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Τρεις σύνοδοι του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου είναι αφιερωμένες στο θέμα αυτό το τρέχον εξάμηνο. Η άτυπη σύνοδος πριν από δυο εβδομάδες στη *Bibliothèque Solvay* και οι τακτικές σύνοδοι του Μαρτίου και του Ιουνίου. Οι αρχηγοί κρατών και κυβερνήσεων θα εξετάσουν τρόπους για να ενισχυθεί η ανάπτυξη, να δημιουργηθούν θέσεις εργασίας, να βελτιωθεί η ανταγωνιστικότητα.

Κατά τη σύνοδο στη *Bibliothèque Solvay* όλα τα μέλη του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου συμφώνησαν ότι χρειάζεται καλύτερος συντονισμός των διαρθρωτικών οικονομικών μεταρρυθμίσεων στην Ένωση, τόσο σε θέματα μακροοικονομίας (οπωσδήποτε στη ζώνη του ευρώ) όσο και σε επίπεδο μικροοικονομίας. Οι βραχυπρόθεσμες πολιτικές θα πρέπει εφεξής να τεθούν υπό αυστηρότερο έλεγχο· ας σκεφθούμε τη δημοσιονομική πειθαρχία που επιβάλλει το Σύμφωνο Σταθερότητας ή τις μακροοικονομικές ανισορροπίες εντός της Ένωσης και της ζώνης του ευρώ.

Κατά την προετοιμασία των συνόδων, συνεργάστηκα και θα εξακολουθήσω να συνεργάζομαι στενά με τον Πρόεδρο της Επιτροπής κ. Μπαρόζο και, το τρέχον εξάμηνο, με τον Πρωθυπουργό της Ισπανίας κ. Ζαπατέρο. Είμαι αποφασισμένος να συμπράξω με τους εταίρους και να κινητοποιήσω όλη την ενέργεια και τις αρμοδιότητες της Ένωσης. Είναι ο μόνος τρόπος για να προχωρήσουμε.

Όλα τα μέλη του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου εξέφρασαν προθυμία να αναλάβουν περισσότερες ευθύνες για τα οικονομικά ζητήματα. Η δέσμευση και η συμμετοχή όλων είναι αναγκαία. Με χαροποίησε το γεγονός ότι οι συμμετέχοντες στη σύνοδο επέδειξαν τόσο μεγάλη προθυμία.

Αυτό συνεπάγεται, πρώτον, ότι το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο καθίσταται κατά κάποιον τρόπο η «οικονομική κυβέρνηση» («*gouvernement économique*») της Ένωσης, όπως το ονόμασαν κάποιοι. Κάποιοι άλλοι προτιμούν να το αποκαλούν «οικονομική διακυβέρνηση». Η χρηματοπιστωτική και οικονομική κρίση μας αναγκάζει να λάβουμε μέτρα προς αυτή την κατεύθυνση.

Η απασχόληση και η ανάπτυξη έχουν τεράστια σημασία για την καθημερινή ζωή των συμπολιτών μας, για το βιοτικό μας επίπεδο. Το αποτέλεσμα των προσπαθειών μας στον οικονομικό τομέα θα καθορίσει επίσης τη θέση μας στο παγκόσμιο γίγνεσθαι. Γι'αυτό και τονίζω συνεχώς ότι, σε τελική ανάλυση, το διακύβευμα της οικονομικής μεγέθυνσης είναι η διατήρηση του «ευρωπαϊκού τρόπου ζωής».

Ο ούγγρος Πρωθυπουργός, Γκόρντον Μπαϊνάι, μου απηύθυνε πρόσφατα μια επιστολή στην οποία γράφει: «Η Ευρώπη μπορεί να διατηρήσει και να επεκτείνει τη γεωπολιτική επιρροή της μόνον εάν καταφέρουμε να δώσουμε νέα ώθηση στην οικονομική μεγέθυνση. (...) Μια αδύναμη οικονομικά Ευρώπη κινδυνεύει να χάσει το πολιτικό της βάρος.»

Η οικονομική μεγέθυνση μπορεί να μας κάνει πιο δυνατούς. Αποτελεί αναγκαία προϋπόθεση αλλά από μόνη της δεν επαρκεί. Για να αντιμετωπίσουμε τις αλλαγές σε παγκόσμιο επίπεδο, χρειαζόμαστε κι ένα δεύτερο στοιχείο, πρέπει να είμαστε ενωμένοι.

Εδώ υπεισέρχεται η εξωτερική πολιτική.

Το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο διαδραμάτιζε πάντα καίριο ρόλο στον τομέα αυτό. Ιδίως μετά την πτώση του τείχους του Βερολίνου. Όταν έληξε ο ψυχρός πόλεμος, οι αρχηγοί κρατών και κυβερνήσεων αναγνώρισαν ότι η Ευρώπη θα έπρεπε να έχει ισχυρότερη παρουσία στη διεθνή σκηνή. Με τη Συνθήκη του Μάαστριχτ αποφάσισαν να πάρουν οι ίδιοι στα χέρια τους αυτό το ευαίσθητο και σημαντικό ζήτημα.

Έχουν επιτευχθεί πολλά, ιδίως από το 1999, όταν η Ένωση διόρισε τον πρώτο Ύπατο Εκπρόσωπο για την Κοινή Εξωτερική Πολιτική και Πολιτική Ασφάλειας, τον Χαβιέρ Σολάνα. Την ίδια χρονιά ξεκίνησε η προσπάθεια ανάπτυξης ικανότητας για την αντιμετώπιση διεθνών κρίσεων. Σήμερα η Ένωση αναπτύσσει επί τόπου αποστολές από το Αφγανιστάν ως το Τσαντ, από το Κοσσυφοπέδιο ως τη Σομαλία, στις οποίες μετέχουν χιλιάδες άτομα - στρατιώτες, αστυνομικοί, πεζοναύτες και δικαστικοί. Πρόκειται για σπουδαίο επίτευγμα.

Έχουμε θεσπίσει σε ευρωπαϊκό επίπεδο μέσα για την άσκηση πραγματικής εξωτερικής πολιτικής. Ωστόσο, για να μπορούν τα μέσα να λειτουργούν άριστα, θα πρέπει να εντάσσονται σε ένα κοινό στρατηγικό όραμα. Πού πάμε; Ποιοι είναι οι εταίροι μας; Πού θα θέλαμε να βρισκόμαστε σε δέκα ή είκοσι χρόνια από τώρα; Θα σας δώσω ένα παράδειγμα. Ο Πρόεδρος Ομπάμα χρειάστηκε πολλούς μήνες για να εκπονήσει μια νέα στρατηγική για το Αφγανιστάν. Γιατί μόνον να αντιδρούμε και να μην είμαστε σε θέση να χαράξουμε από κοινού μια στρατηγική;

Το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο στο σύνολό του είναι αρμόδιο να λαμβάνει τις αποφάσεις που αφορούν «τα στρατηγικά συμφέροντα και τους στόχους» της Ένωσης στον τομέα των εξωτερικών υποθέσεων. Σύμφωνα με τη Συνθήκη, οι αποφάσεις αυτές αφορούν «την εξωτερική πολιτική και πολιτική ασφάλειας» καθώς και «άλλους τομείς που εμπίπτουν στην εξωτερική δράση της Ένωσης» [άρθρο 22 παράγραφος 1 ΣΕΕ]. Οι αποφάσεις μπορεί να αφορούν μια χώρα ή μια περιοχή. Μπορεί επίσης να έχουν θεματική προσέγγιση, π.χ. να αφορούν την ενεργειακή πολιτική. Καθήκον του μόνιμου Προέδρου του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου είναι να επιτυγχάνει συναίνεση σε όλα τα ζητήματα που εμπίπτουν στις εξωτερικές υποθέσεις. Ουσιαστικά, η αποστολή του είναι *να προσδιορίζει έναν κοινό προσανατολισμό*.

Όπως θα έχετε διδαχθεί εδώ, στο *Κολλέγιο*, η Ευρώπη ξεκίνησε ως *αγορά*, με μια μοναδική μέθοδο εργασίας. Μπορούμε να είμαστε περήφανοι για τα επιτεύγματά της. Ωστόσο, η δημιουργία μιας αγοράς διαφέρει από την εδραίωση της Ευρώπης ως *δύναμης*. Οι Γάλλοι αρέσκονται να την αποκαλούν *«L'Europe-puissance»*. Θα ήθελα να αναφερθώ σε δύο λεπτά ζητήματα.

Πρώτον: τη μέθοδο λήψης αποφάσεων. Στην εξωτερική πολιτική χρειάζονται γρήγορες αποφάσεις και δράση, ενώ η μέθοδος εργασίας της Ένωσης είχε αρχικά σχεδιαστεί και λειτουργεί καλά ως διαδικασία ορισμού κανόνων. Η πρόοδος που σημειώνεται στην ευρωπαϊκή εξωτερική πολιτική εξαρτάται σε μεγάλο βαθμό από την ώθηση που δίνουν οι αρχηγοί κρατών και κυβερνήσεων και από το κύρος τους. Γι'αυτό ορισμένοι αναλυτές περιγράφουν το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο, όταν αποφασίζει στον τομέα της εξωτερικής πολιτικής, ως ένα «συλλογικό αρχηγό κράτους».

Δεύτερο ζήτημα είναι ο ρόλος των κρατών μελών. Η δημιουργία εσωτερικής αγοράς σημαίνει κατ'ουσίαν την κατάργηση των εμποδίων στις συναλλαγές. Οι κυβερνήσεις και τα θεσμικά όργανα θεσπίζουν ισότιμους όρους ανταγωνισμού βάσει των οποίων δρουν οι παράγοντες της οικονομίας - επιχειρήσεις, εργοδότες, καταναλωτές. Αντίθετα, στις εξωτερικές υποθέσεις, και ιδίως στην πολιτική ασφάλειας, τα κράτη δεν αφήνουν την πρωτοβουλία δράσης στις επιχειρήσεις ή τους καταναλωτές. Είναι τα ίδια τα κράτη οι φορείς της δράσης και αναλαμβάνουν τη σχετική ευθύνη. Αποστέλλουν τους αστυνομικούς, τους δικαστικούς ή τους στρατιώτες που απαιτούνται για τη διασφάλιση της ειρήνης και της ασφάλειας ή για την προάσπιση των συμφερόντων μας. Είναι πολύ σημαντική η διαφορά του ποιος θέλει και ποιος μπορεί να πράξει τι.

Ως εκ τούτου δεν θα πρέπει να μας εκπλήσσει το γεγονός ότι όσο περισσότερο η Ένωση ασχολείται με τις εξωτερικές υποθέσεις τα προσεχή δέκα χρόνια, τόσο περισσότερο θα εμφανίζονται διαφορές μεταξύ των κρατών μελών στην αντιμετώπιση των διαφόρων θεμάτων. Η ιστορία και η γεωγραφία παίζουν σημαντικό ρόλο στην εξωτερική πολιτική. Δεν πρόκειται μόνο για την αντιπαράθεση μεταξύ μεγάλων και μικρών κρατών μελών. Πρόκειται επίσης για δεδομένα όπως ότι τα κράτη έχουν ιστορικούς δεσμούς με ορισμένες περιοχές του κόσμου ή ότι ένα κράτος είναι νησιωτικό ενώ ένα άλλο συνορεύει με τη Ρωσία. Αυτές οι διαφορές είναι πραγματικές και δεν μπορούν να εξαλειφθούν της δια μαγείας.

Ως Πρόεδρος του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου, θα λαμβάνω υπόψη μου τα συμφέροντα και τις ευαισθησίες όλων των μελών. Μπορεί η ενότητα να είναι η δύναμή μας αλλά η πολυμορφία είναι ο πλούτος μας. Τα πρόσφατα γεγονότα κατέδειξαν, πάντως, ότι καμία ευρωπαϊκή χώρα δεν είναι σε θέση μόνη της να ορίζει το πολιτικό θεματολόγιο σε παγκόσμιο επίπεδο ή να διαδραματίζει αποφασιστικό ρόλο.

Για να διευκολυνθεί η επίτευξη συναίνεσης μεταξύ των κρατών μελών, συστάθηκαν νέα θεσμικά όργανα και νέα αξιώματα. Ειδικότερα, το αξίωμα του μόνιμου Προέδρου του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου και το αξίωμα του Ύπατου Εκπροσώπου για Θέματα Εξωτερικής Πολιτικής και Πολιτικής Ασφάλειας που διατελεί επίσης και Αντιπρόεδρος της Επιτροπής. Δεν αρκεί, ωστόσο, να συσταθεί ένα νέο όργανο για να επιλυθεί ένα υπάρχον πρόβλημα, τουλάχιστον όχι άμεσα. Γι'αυτό απαιτούνται διαβουλεύσεις μεταξύ των κρατών μελών, νέα νοοτροπία και διαθέσιμος χρόνος.

Είναι σκόπιμο να τονιστεί το στοιχείο αυτό. Πρόσφατα υπήρξε ένα διάχυτο αίσθημα απογοήτευσης. Συζητήθηκε πολύ το γεγονός ότι ο Αμερικανός πρόεδρος ανέβαλε τη σύνοδο κορυφής ΕΕ-ΗΠΑ. Στις αρχές Φεβρουαρίου οι αρθρογράφοι πολλών ευρωπαϊκών εφημερίδων εξηγούσαν ότι η Ευρωπαϊκή Ένωση, μετά από δεκαετή προσπάθεια, είχε αποκτήσει επιτέλους μια νέα Συνθήκη αλλά, οποία έκπληξη, η Συνθήκη ακόμη δεν λειτουργούσε...

Οι Αμερικανοί γνωρίζουν πολύ καλά ότι η σύσταση νέων θεσμικών οργάνων απαιτεί χρόνο. (Παρεμπιπτόντως, και οι ίδιοι οι Αμερικανοί χρειάστηκαν περίπου έναν αιώνα για να περάσουν από τη χρήση του πληθυντικού στη χρήση του ενικού, δηλαδή αντί για «the USA *are*» να λένε «the USA *is*»...). Άλλη ήταν η αιτία για την αναβολή της συνόδου κορυφής.

Οι αρμοδιότητες και οι μηχανισμοί πρέπει να ενσαρκώνονται βήμα βήμα. Για τα *ανθρώπινα όντα,* οι διαδικασίες προσδιορισμού των μηχανισμών και καθορισμού των ρόλων απαιτούν χρόνο. Μόνον η *θεά* Αθηνά γεννήθηκε από το κεφάλι του Δία φορώντας ήδη την περικεφαλαία και κρατώντας την αιγίδα!

Ποιες είναι οι προτάσεις μου για να προχωρήσουμε; Τα βασικά στοιχεία είναι ήδη δεδομένα. Η μετακίνηση του κέντρου βάρους της παγκόσμιας ισχύος. Η οικονομική δύναμη που είναι αναγκαία προϋπόθεση για την πολιτική ισχύ. Η Ένωσή μας, ενωμένη στην πολυμορφία. Η υπομονή που πρέπει να έχουμε, ακόμη και σε περιόδους με επείγουσες απαιτήσεις. Είναι επίσης σαφές τι πρέπει να πράξουμε. Πρέπει να διοχετεύσουμε κατάλληλα το ρεύμα της παγκοσμιοποίησης.

Σε θέματα εξωτερικής πολιτικής, η Ευρωπαϊκή Ένωση έχει, κατά τη γνώμη μου, δύο καθήκοντα. Δύο διαδρομές να ακολουθήσει.

Η πρώτη: να αναπτύξουμε περαιτέρω την παγκόσμια οικονομική διακυβέρνηση. Η σύσταση του G20 από την ΕΕ αποτέλεσε σημαντικό βήμα προόδου. Έχει ζωτική σημασία να κάθονται στο ίδιο τραπέζι οι κύριοι παράγοντες. Όσον αφορά τα κράτη μέλη της Ένωσης, απαιτείται για το σκοπό αυτό μεγαλύτερος συντονισμός της εξωτερικής οικονομικής πολιτικής. Είναι η εξωτερική πτυχή της «*οικονομικής κυβέρνησης*» την οποία αναπτύσσουμε επί του παρόντος στο εσωτερικό.

Θα ήταν κατάλληλη αφετηρία για δύο λόγους. Πρώτον, διότι ο συντονισμός της εσωτερικής οικονομικής πολιτικής δεν μπορεί να λειτουργήσει αν δεν υπάρχει κοινή εξωτερική θέση. Στον παγκοσμιοποιημένο κόσμο μας, οι εσωτερικές και οι εξωτερικές πτυχές διαπλέκονται όλο και περισσότερο. Η ρύθμιση του τραπεζικού τομέα δεν μπορεί να είναι μόνον εσωτερική υπόθεση, είναι παγκόσμιο ζήτημα. Η ενεργειακή πολιτική αφορά τη ζήτηση των νοικοκυριών αλλά και τις σχέσεις με τους παραγωγούς ενέργειας παγκοσμίως. Η ζώνη του ευρώ πρέπει να εξετάσει με ποιο τρόπο θα ενισχύσει την εξωτερική της εκπροσώπηση σε θεσμικά όργανα όπως το Διεθνές Νομισματικό Ταμείο. Αυτό το θέμα πρέπει να συζητηθεί από τα μέλη της ζώνης του ευρώ, δεν μπορεί να είναι ταμπού.

Ο δεύτερος λόγος που θα ήθελα να επικαλεστώ είναι ότι η οικονομική πτυχή των εξωτερικών υποθέσεων θα οδηγούσε πιο εύκολα σε σχέση με άλλα θέματα στην έγκριση κοινών προσανατολισμών, κοινής πολιτικής. Το έχουμε διαπιστώσει στο παρελθόν σε εμπορικά θέματα, όπου υπάρχει μόνον ένας διαπραγματευτής εξ ονόματος της Ένωσης. Οι εξωτερικές οικονομικές σχέσεις αποτελούν το πλέον προνομιακό πεδίο για να εμφανιστεί η Ευρώπη με μια φωνή στο παγκόσμιο γίγνεσθαι.

Με το G20 διαθέτουμε τώρα το κατάλληλο βήμα για να το πετύχουμε. Το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο διαθέτει το κατάλληλο πλαίσιο για να προετοιμάζει κοινές ευρωπαϊκές θέσεις. Όλα τα κράτη μέλη και τα θεσμικά όργανα των Βρυξελλών - η Επιτροπή και το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο - κάθονται στο τραπέζι στο ανώτατο επίπεδο. Γι'αυτό και στα Ευρωπαϊκά Συμβούλια του Μαρτίου και του Ιουνίου θα προετοιμάσουμε τη σύνοδο κορυφής G20 που θα πραγματοποιηθεί στο τέλος Ιουνίου στο Τορόντο.

Η δεύτερη διαδρομή: πρέπει να επανεξετάσουμε και να ενδυναμώσουμε τις σχέσεις μας με τους κύριους εταίρους μας. Σκέφτομαι κυρίως τις Ηνωμένες Πολιτείες της Αμερικής, τον Καναδά, τη Ρωσία, την Κίνα, την Ιαπωνία, την Ινδία, τη Βραζιλία.

Στη σύνοδο κορυφής της Κοπεγχάγης, συνειδητοποιήσαμε ότι η Ευρώπη δεν μπορεί πια να επαφίεται αποκλειστικά στην ακτινοβολία της δίνοντας το καλό παράδειγμα. Για κα πείσεις τους άλλους, χρειάζεται κάτι περισσότερο από την πεποίθηση ότι η πρότασή σου είναι η καλύτερη. Για να συμμετάσχει πλήρως στο παιχνίδι των διαπραγματεύσεων, η Ένωση χρειάζεται να υψώσει το πολιτικό της ανάστημα. Το πρώτο βήμα είναι να επιλέξουμε με προσοχή τους συμμάχους μας, να σκεφθούμε τι μπορούμε να πράξουμε από κοινού. Το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο θα ενσκήψει σε θέματα της πολιτικής για το κλίμα στη σύνοδο του Μαρτίου.

Σε πολλούς τομείς, οι Ηνωμένες Πολιτείες παραμένουν ο καταλληλότερος εταίρος. Είμαι πεπεισμένος ότι και οι Ηνωμένες Πολιτείες εξετάζουν και αναλύουν τη θέση τους στον κόσμο μετά την οικονομική κρίση. Οι φίλοι μας Αμερικανοί θα εξακολουθήσουν να επιδιώκουν τη διατήρηση των καλών διατλαντικών σχέσεων. Παρά τα φαινόμενα, οι σχέσεις αυτές όλο και θα ενισχύονται τα επόμενα χρόνια.

Με τους άλλους εταίρους μας θα πρέπει να διεξαγάγουμε έναν τίμιο και ειλικρινή διάλογο. Χωρίς ίχνος αφέλειας ή άσκοπης αντιπαράθεσης. Η Ευρωπαϊκή Ένωση πρέπει να δείχνει συνέπεια στα μηνύματα που στέλνει. Είναι ο μόνος τρόπος για να είμαστε αξιόπιστοι και αποτελεσματικοί. Όλοι οι παράγοντες στο παγκόσμιο γίγνεσθαι θα πρέπει να αναγνωρίζουν, ωστόσο, ότι η συμμετοχή στην «παγκόσμια διακυβέρνηση» προσφέρει δικαιώματα και πλεονεκτήματα αλλά επίσης συνεπάγεται και υποχρεώσεις. Δεν πρέπει να επιτρέψουμε να αδρανήσουν η Διάσκεψη του ΟΗΕ για το κλίμα, ο γύρος της Ντόχα για το εμπόριο ή οι μεταρρυθμίσεις του διεθνούς νομισματικού και χρηματοπιστωτικού συστήματος.

Για το σκοπό αυτό απαιτείται συνεχής προβληματισμός σε επίπεδο αρχηγών κρατών και κυβερνήσεων σχετικά με την κοινή στρατηγική κατεύθυνση που θα ακολουθεί η Ευρωπαϊκή Ένωση.

Άρχισα με τα λόγια του Σέξπηρ: «*There is a tide in the affairs of men*» (*«Είναι παλίρροια τα πράγματα τα ανθρώπινα»*). Εν κατακλείδι, ας φανταστούμε την Ευρωπαϊκή Ένωση στο γεωπολιτικό ωκεανό. Είμαστε όλοι στο ίδιο πλοίο που ταξιδεύει φέροντας μία μόνο σημαία, τη σημαία της Ευρώπης; Ή είμαστε 27 πλοία, που το καθένα ακολουθεί τη δική του πορεία; Η αλήθεια βρίσκεται κάπου στη μέση.

Στην Ευρωπαϊκή Ένωση αμφιταλαντευόμαστε συχνά ανάμεσα στο «ένα και μοναδικό» και το «πολλαπλό», ανάμεσα στο «όλον» και τα «μέρη». Αυτές οι εντάσεις είναι μέρος της ταυτότητάς μας. Η *ευρωπαϊκή ιδιοφυία* συνίσταται στην επινόηση συνεχώς νέων τρόπων για την αντιμετώπιση αυτών των εντάσεων.

Όσον αφορά την εξωτερική πολιτική, θα προτιμούσα να παρομοιάσω την Ευρωπαϊκή Ένωση με νηοπομπή. Ας φανταστούμε μια νηοπομπή 27 πλοίων που ταξιδεύουν στα κύματα του γεωπολιτικού ωκεανού. Ας τα απεικονίσουμε με τη φαντασία μας: 27 πλοία που το καθένα φέρει την εθνική του σημαία αλλά και τη σημαία της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Ο άνεμος κάποτε τα απομακρύνει το ένα από το άλλο κι άλλες φορές τα ωθεί να πλέουν προς την ίδια κατεύθυνση. Βλέπετε ότι ορισμένα πλοία έχουν μεγαλύτερη ικανότητα ελιγμών, άλλα είναι πιο ανθεκτικά, άλλα μικρότερα κι άλλα μεγαλύτερα, μερικά πλέουν στα άκρα της νηοπομπής κι άλλα στη μέση.

Αυτό που δεν βλέπετε, όμως, είναι αυτό που γνωρίζουν πολύ καλά οι 27 καπετάνιοι των πλοίων: κάτω από την επιφάνεια του νερού, τα πλοία τους, όπως οι 27 κυβερνήσεις της ΕΕ, είναι όλα συνδεδεμένα, οικονομικά και νομισματικά. Δεν μπορούν να απομακρυνθούν πολύ το ένα από το άλλο... Η ευρωπαϊκή νηοπομπή δεν έχει επικεφαλής μονάχα έναν καπετάνιο, αν και πρόσφατα απέκτησε μόνιμο Πρόεδρο. Ένα από τα καθήκοντά του - που αυτή τη στιγμή είναι τα καθήκοντά μου - είναι να προεδρεύει στις συνεδριάσεις των 27 καπετάνιων και να πετυχαίνει συναίνεση για την πορεία που θα ακολουθηθεί. Να ξαναβρίσκει το στρατηγικό προσανατολισμό.

Θεωρώ ότι το σημαντικότερο πολιτικό καθήκον του μόνιμου Προέδρου - και πρόκειται για τεράστιο καθήκον - είναι να βοηθάει την Ευρωπαϊκή Ένωση να βρίσκει την πυξίδα της. Στην τελευταία σύνοδο του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου, ένιωσα με βεβαιότητα ότι τα μέλη του συμμερίζονται αυτή την άποψή μου. Κι αυτοί γνωρίζουν, κι εμείς γνωρίζουμε, κι εσείς γνωρίζετε, ότι βρισκόμαστε όλοι μαζί σε αυτή την περιπέτεια.

Είμαι πεπεισμένος ότι εμείς οι Ευρωπαίοι έχουμε τη δυνατότητα να παλαίψουμε με τα κύματα, να περάσουμε μέσα από καταιγίδες και να οδηγήσουμε την αγαπημένη μας νηοπομπή με ασφάλεια μέσα από τις επερχόμενες παλίρροιες. Μας προσφέρεται η δυνατότητα επιλογής. Είναι στο χέρι μας να το κάνουμε.

Σας ευχαριστώ.

You can watch the video in full here: http://vloghvr.consilium.europa.eu
To view and download in broadcast quality: http://tvnewsroom.consilium.europa.eu

EUROPEAN COUNCIL
THE PRESIDENT

Bruges, 25 February 2010
PCE 34/10

Address by
Herman VAN ROMPUY
President of the European Council
to the Collège d'Europe, Bruges
Concert Hall 'tZand

"THE CHALLENGES FOR EUROPE IN A CHANGING WORLD"

Monsieur le Recteur,
Dear students,
Ladies and gentlemen,
Mesdames et messieurs,
Dames en heren,

It is a great pleasure and a great honour to address this audience tonight. Many remarkable speakers have addressed the College in the past.

I certainly would have liked to witness the Bruges speech of Prime Minister Margaret Thatcher in 1988. Or else the ambitious reply of Jacques Delors one year later... For that duel on European politics you would have needed a new Concert Hall twice as big as this one!

The College of Europe has been at the heart of European integration ever since 1950. Many of its graduates have continued to important responsibilities within the European institutions. Others went back to their home-countries, bringing the *esprit de Bruges* into national administrations and political systems. I am very grateful to this institution for this work.

I am not an alumnus of Bruges. But during my college years in Brussels, I eagerly read the articles and books of Professor Brugmans, the first Rector of your College. I also attended lectures of his friend Karel Verleye, co-founder of the College. Verleye roused my interest in the European cause when I was a rhetoric student in Sysele, and at the "Centrum Ryckevelde", now some 45 years ago.

As a Dutch resistance hero of World War Two, Brugmans embodied that particular moment of history: the birth of a faith in Europe out of the ruins of war.

P R E S S

FOR FURTHER DETAILS:
Dirk De Backer - Spokesperson of the President - ■
Jesús Carmona - Deputy Spokesperson of the President ■
e-mail: press.president@consilium.europa.eu
internet: http://www.consilium.europa.eu/

One can also think of founding fathers like Jean Monnet, active in Allied logistics; Paul-Henri Spaak, minister in exile, Konrad Adenauer, an opponent to Nazism. Or think of Charles De Gaulle, leading French resistance in London.

We are not here today, however, to talk about the past. We are here to talk about the present, and the future. We don't honour the founding fathers by glorifying their words and deeds. We honour them by asking ourselves how *we* must act, right now.

The main challenge of today is no longer focused on the danger of war between European nations. The only place where a war was waged recently, the Western Balkans, has now been offered a European perspective. Our neighbourhood policy helps to establish stability in a wider region.

The main challenge is no longer about establishing democracy either. This was achieved in Central and Eastern European countries after 1989. They are now firmly embedded in the European Union - an unparalleled historic event in our generation.

Our main challenge is now how to deal, as Europe, with the rest of the world. That is why today I propose to share some of my reflections about the place and role of Europe in the world. How to defend our interests and to promote our values? I consider this is a key question during my mandate as the first permanent President of the European Council.

Before looking at Europe and ourselves, let's look at the way the world is changing.

Shakespeare encapsulated it in this beautiful phrase: "*There is a tide in the affairs of men*".
We live in the midst of historical currents. On the geopolitical ocean, one must know the tides in order to steer a course, to change direction, to bring one's ship safely back to port. In the ports of Bruges and Zeebrugge, this ancient wisdom of the seafarers still holds true. Now what is happening to the tides?

The last few weeks and months, certain signs of long-term changes came to the surface. The results and dealings of the UN Climate Summit in Copenhagen last December constituted one such sign. Europe was waiting in the corridor, while the US and China struck a deal. At least that was the perception.

A second such sign were the recent forecasts for economic growth of China, India, the US and Europe in 2010. The International Monetary Fund predicted:
for China: 10.0 percent;
for India: 7.7 percent;
for the US: 2.7 percent;
for the European Union: 1.0 percent.
These figures must be nuanced, of course. Rapid economic growth may cause monetary, social or political tensions which try its sustainability.

A third sign was the announcement of President Obama, in late January, that he would stop the NASA program to go to the moon. Too expensive. The Chinese and Indians confirmed that *their* Moon programs are going full speed ahead.

Of course, no one believes that going to the Moon should have the ultimate priority in the midst of the biggest economic crisis since the 1930's, and, in a world full of poverty. It may even sound trivial. However, giving up on this former pride of Western achievement has a real symbolic impact.

These signs are adding up to a bleak mood in some circles. Some talk of a "decline of the West". They compare it to the "rise of the rest", comprising of China, India, Brazil... It is sunset versus sunrise...Others think that it is only Europe facing trouble. They warn of a "G2" taking power at the global level, meaning the US and China, thus leaving Europe and other actors out.

Let me say straight away that I consider these conclusions very exaggerated.

Both statements are wrong. There is no "G2". And since the fall of communism, Europe has been the most stable region in the world.

The European Union has a population of half a billion men and women whom are amongst the most educated and trained in the world. Even with only 7 percent of world population we still generate almost 22 percent of the world's wealth. (This is compared to about 21 percent for the US, 11.5 percent for China and 4.7 percent for India.) Together, we are the first commercial power in the world, bigger than the US, China or Japan. Our countries are envied for their political stability and security, for their social system and environmental standards, for the quality of European life.

Recently we proved that we are able to cope with the unprecedented financial crisis. We have avoided a repetition of the errors of the 1930's. Within a year, and in striking contrast to 70 years ago, we are back on the track to positive economic growth.

Our relationship with the United States is very strong. The Transatlantic link remains by far the strongest relationship in world affairs, both economically and politically.

It would therefore be unwise and irresponsible to keep talking about the decline of Europe or the West. This does not mean, however, that nothing is happening.

In my view the "declinist" mood reflects the (somewhat belated) public perception that a new game is taking place. We witness the end of one phase of globalisation and the beginning of a new one. Let me explain this.

The first phase was *economic* globalisation. This phase came into full swing with the events from 1989. A result of economic globalisation was more prosperity for more people in many parts of the world, from Poland to Vietnam, from Uganda to China. The United States and Europe were *proud* that their way of life had universal attraction, they were *happy* that millions of people climbed out of poverty thanks to global trade and technology. Negative effects, like growing inequalities, were brushed aside. The gist of this phase was captured in book titles such as *The End of History* (Fukuyama, 1989) or *The World is Flat* (Friedman, 2005). Now this phase seems over.

One could call the new phase: *political* globalisation. What happens? Simple. The new economic strength of the emerging countries crystallises into political power. This is no surprise. The nexus between money and power is as old as money itself. The credit crisis has accelerated the process. It is most visible in the unprecedented financial leverage which China has gained over the US.

Two events stand out in this respect.

The first is the founding of the G20 at the height of the credit crisis in the autumn of 2008. This was a turning point. Emerging countries – India, China, Brazil, South Africa, Turkey – got seats at the table of world leaders for the first time, next to the old G7. They could no longer be excluded from deal-making forums. The credit crisis also discredited a certain triumphant style of market economy. Even investment bankers today admit that stronger rules and a vigorous state are required. Sometimes economies have too much regulation, sometimes they have dramatically little.

Let's not forget that the Europeans took the initiative to upgrade the G20 to summit-level. This was due above all to President Sarkozy during his EU Presidency and Prime Minister Brown. Europeans can still be decisive in shaping global governance!

The second event in the public awareness of global power shifts was last year's Copenhagen Climate Summit. I have already mentioned it. Here also, we Europeans were leaders in bringing others to the table and in setting a standard for emission reductions. Chancellor Merkel was very active on this. Without us, the others would not have committed as much as they did in Copenhagen. The fact remains, though, that we were left out of the final deal between the US and four big emerging countries. We learned that a strategy of moral persuasion, of leading by example, does not suffice to win an argument.

(This does not mean moral arguments have no use. The best evidence is that the communist regimes in Europe imploded because our political and socio-economic system proved more attractive.)

To sum up: as long as globalisation was seen mainly as an economic process, it appeared as if we could all win. In the new, political phase of globalisation, this changes. Politics is about *rapports de force*. And power is relative. Whereas prosperity is *spreading*, power is *shifting*. People in Europe are starting to feel it. They are anxious, not of losing 'power', but of losing their jobs, of declining welfare, as a consequence of a global competition.

There is no reason at all to think that only the forces of necessity are at work. We still have a choice. You, the students of the next generation, have a choice. Europe has a choice.

The world is changing and we must get ready for the change. History is on the move. Just as in the post-war days of Professor Brugmans: this requires a political answer.

This brings me to Europe and to the European Council.

In order to confront such changes, the members of the Union need to be strong and need to be united. Therefore I believe that the two most important domains of the European Council are economic policy and foreign policy. Simply put: economic policy to be strong, foreign policy to be united.

First on economic policy.

Since my election, I have put economic growth at the top of the EU's agenda. Three European Council meetings are dedicated to the issue this semester. The informal meeting two weeks ago in the *Bibliothèque Solvay* and the regular Councils of March and June. The Heads of State or Government will address how to enhance growth, how to create jobs, how to be more competitive.

In the *Solvay* meeting, all agreed that we need better coordination in structural economic reform. Both for macroeconomics (certainly in the euro area) and for microeconomics. More than ever short term policies should also be kept under control; think of the budgetary discipline under the Pact, or internal imbalances.

In the preparations, I have worked and will continue to work closely with Commission President Barroso and, this semester, with Prime Minister Zapatero. It is my fervent intention to work in partnership and to mobilise all the energies and competencies in the Union. It is the only way to progress.

All the members of the European Council were willing to take more responsibility for these economic issues. Such personal involvement is indispensable. I was glad to find a high level of ambition around the table.

The first result is that the European Council becomes something like the "*gouvernement économique*" of the Union, as some would call it. Or the place for "economic governance", as others prefer. The financial and economic crisis obliges us to take steps on this road.

Jobs and growth are of utmost importance for the daily lives of all our citizens, for our standard of living. The result of our economic efforts also determines our place in the world. Therefore I keep saying that, in the end, economic growth is about "the survival of our European way of life".

The Hungarian Prime Minister, Gordon Bajnai, recently wrote a letter to me, in which he said: "Europe can only maintain and extend its geopolitical clout if we manage to re-launch economic growth. (..) An economically weak Europe is prone to lose its political importance."

Economic growth can make us strong. It is a necessary condition, but it is not sufficient. In order to confront the global changes, we need a second element, we must also be united.

This brings me to foreign policy proper.

The European Council has always played a key role in this field. Especially since the fall of the Berlin Wall. When the Cold War was over, the Heads of State or Government recognised that Europe needed a stronger presence on the international stage. In the Maastricht Treaty, they decided to take this sensitive and important issue into their own hands.

A lot has been achieved, especially since 1999, when the Union appointed the first High Representative for Common Foreign and Security Policy, Javier Solana. The same year a start was made with the development of a capacity to respond to international crises. Today, the Union has missions on the ground with thousands of people involved – soldiers, policemen, marines and judges – from Afghanistan to Chad, from Kosovo to Somalia. It is a remarkable achievement.

We have developed European instruments for real foreign policy. For instruments to work optimally, one needs to link them to a common strategic vision. Where do we go? Who are our partners? Where do we want to be in ten or twenty years time ahead? I will give an example. President Obama took several months to elaborate a new strategy for Afghanistan. Why are we only able to react instead of developing a strategy together?

The European Council as a whole is entrusted to take the decisions on the Union's "strategic interests and objectives" in external affairs. According to the Treaty, these decisions relate to both "the foreign and security policy" and to "other areas of the external action of the Union" [art. 22§1 EU]. The decisions may concern a specific country. They may also be thematic in approach, for instance relating to energy. The job of the permanent President of the European Council is to find consensus on all such external matters. Essentially, his task is to *establish a shared sense of direction.*

As you have learned here at the *Collège*, Europe started as a *market*, with a unique working method. We can be proud of what it achieved. However, building a market is different from being a *power*. "*L'Europe-puissance*", as the French like to call it. I should like to mention two, somewhat sensitive, consequences.

First: the decision method. In foreign policy you need quick decision and action, whereas our original working method was devised, and works well, as a rule making procedure. Progress in European foreign policy has relied largely on the impulse and the authority of the Heads of State or Government. That's why some analysts have described the European Council, operating in foreign policy, as "a collective head of state".

Second consequence: the role of Member States. Creating an internal market essentially means lifting barriers to trade. The governments and the institutions create a "level playing field" on which the economic actors – businesses, employers, consumers – operate. By contrast, in foreign affairs, and especially in security policy, the States do *not* leave the action to businesses or consumers. They themselves are the actor and they take responsibility. They send out the police officers, the judges or the soldiers needed to provide peace and security or defend our interests. That makes a difference in terms of who is willing and able to do what.

Therefore we should not be surprised that the more the Union deals with foreign affairs, in the coming decade, the more certain differences in attitude between Member States will rise to the surface. History and geography play an important role in foreign policy. So this is not just about large Member States versus small Member States. It is also about having historic ties with certain regions in the world, or about being an island versus sharing a border with Russia. Such differences are real and will not go away like that.

As president of the European Council, I will consider everyone's interests and sensitivities. Even if our unity is our strength, our diversity remains our wealth. Recent developments, however, show that no single European country can on its own set the world political agenda or play a decisive role.

To help find a consensus among Member States, new institutions and new offices were created. In particular, those of permanent President of the European Council and of the High Representative for Foreign Affairs and Security Policy. However, it does not suffice to create a new institution to solve a problem, certainly not immediately. This requires consultation between Member States and time.

It may be useful to stress this point. Recently a certain disappointment was palpable. Much was made of the fact that the American president postponed an EU-US Summit. Commentators in newspapers all over Europe were explaining that the European Union, after ten years of effort, finally had a new Treaty and that, what big surprise: it still didn't work...

The Americans know very well that institution building takes time. (By the way, it took the Americans themselves almost a hundred years to go from the plural to the singular, from "the USA *are*" to "the USA *is*"...) The reason of the Summit postponement was elsewhere.

Functions and mechanisms need to be embodied, step by step. For *human beings*, processes of finding ones place and defining ones role, take time. It is only the *goddess* Athena who was born in full body armour, from the forehead of her father!

How do I now propose to advance? We have the main elements in place. A global power shift. Economic strength as a necessary condition for political power. Our Union, united in diversity. A need to be patient, even in times of urgency. It is also clear what we have to do. We must channel the tide of globalisation.

In terms of foreign policy, the European Union has, in my view, two tasks ahead. Two tracks.

The first track: we should further develop global economic governance. The foundation of the G20 by the EU was a great step. It is massively important to get key players around the same table. For the Member States of the Union, this requires a stronger coordination of foreign economic policy. It is the external side of the "*gouvernement économique*" which we are now developing internally.

This would be a good starting point for two reasons. The first is that internal economic policy coordination without a common external position will not work. In our globalising world, the inside and the outside are more and more intertwined. Banking regulation cannot be just an internal affair, it is an international affair. Energy policy touches demands of households, but also relations with energy producers worldwide. The euro area needs to reflect on how to step up its external representation in institutions like the International Monetary Fund. This can't be a taboo topic between members of the euro area.

The other reason I would start here is that the economic side of foreign affairs would lead more fluidly than other subjects to a common stance, to a common policy. We have seen this in the past with trade, where there is only one negotiator on behalf of the Union. The field of foreign economic relations is the most promising vector for Europe to speak with one voice in the world.

With the G20 we now have an appropriate forum to develop this. The European Council is well placed to prepare common European positions; the individual Member States and the Brussels institutions - the Commission and the European Council - are sitting at the table at the highest level. That's why at the March and June European Councils we will prepare the Toronto G20 Summit which will take place in late June this year.

The second track: we need to review and strengthen our relationship with key partners. I am above all thinking about the United States, Canada, Russia, China, Japan, India, Brazil.

At the Copenhagen Summit we experienced that Europe can no longer shine by the "force of its example" only. You need more than the conviction that your proposal is the best, to win them over. To get in the deal-making game, the Union needs to assert itself politically. The first step is to carefully choose our allies, to reflect about what we can do together with them. The European Council will take up the issue of climate politics at its March meeting.

The most appropriate partner in many fields remains the United States. I am convinced that the United States is also examining its place in the world after the financial crisis. The attachment of our American friends to good Transatlantic relations will remain. In spite of current impressions, it will only get stronger the coming years.

With other partners we need to have a fair and transparent dialogue. Neither naivety nor superfluous confrontation. We should send out consistent signals from the European Union; it is the only way to be reliable and efficient. All world actors should acknowledge, however, that participating in the "global governance" entails not only rights and advantages but also obligations. We should avoid that the UN Climate Conference, the DOHA-round in trade, or the reforms within the international monetary and financial system grind to a halt.

This requires continuous reflection at the level of Heads of State or Government on the common strategic direction which the European Union takes.

I started with the words of Shakespeare: "There is a tide in the affairs of men." Now, to conclude, how could we picture the European Union on the geopolitical ocean? Are we all in the same ship; faring under the one European flag? Or are we 27 boats; all steering their own national course? Neither is true.

In the European Union, we are often caught between "the one" and "the many", between "the whole" and "the parts". This tension is part of our identity. The *génie européen* is to invent ever new ways to deal with this tension.

As foreign policy is concerned, I would prefer to compare the European Union to a convoy. Think of a convoy of 27 ships finding its way across the geopolitical waves. Picture them: 27 ships, each flying their own flag and that of the European Union too. The wind makes them drift apart some of the time, gets them to sail in the same direction at other times. You can see that some ships have greater manoeuvrability, others are more robust; some smaller, some larger; some at the margins, others in between.

What you don't see is what the 27 captains know very well: under the waterline, their ships, like the 27 EU governments, are all connected, economically and monetarily. They cannot sail away from the others just like that...This European convoy does not have one single captain. Recently it acquired a permanent President, however. One of his tasks – at this moment, of my tasks... – is to preside over the meetings of the 27 captains and to find a consensus about where to go. To re-establish a sense of strategic direction.

I consider it the most daunting political task of the office of permanent President to help the Union find its compass. I sensed strongly among the members of the European Council in our last meeting that this feeling is shared. They know, we know, as you know, that we are in this adventure together.

I am convinced that we Europeans are able to break the waves, to weather the storms, and to steer our beloved convoy through the tides ahead. We have that choice. It is up to us to take it.

Thank you.

You can watch the video in full here: http://vloghvr.consilium.europa.eu
To view and download in broadcast quality: http://tvnewsroom.consilium.europa.eu